

Szerkesztői iroda:
Kossuth Lajos-utca (Máriaffy-ház),
 a hová a lap szellemi részét megillető közle-
 menyek intézendők.

Az „Ellenzék” előfizetési díja:
 Egész évre 32 korona.
 Félévre 16 korona.
 Negyedévre 8 korona.
 Egy hóra 3 korona.

Egyes szám ára 10 fillér.

Megjelenik mindennap, kivéve a vasár- és
 ünnepnapokat.

Kéziratok nem adatnak vissza.

A lecke.

Kolozsvár, nov. 25.

A függetlenségi és 48-as párt szent és hazafias kötelességet teljesít, midőn úgy a parlamentben, mint a sajátjában híven védi a szegény kihasználtságot, elcsigázott, végsőig fosztogatott nemzetet. Ezt a hazafias kötelességet pedig kritika nélkül kellene teljesíteni minden népképviselőnek, akit épen a nép érdekeinek védelmére küldenek a választók a parlamentbe. Amde a kormánypárti urak előbbre teszik a silány pártérdeket, a nép, a haza, a nemzet érdekeinek. Ellenben, most, midőn az ellenzék hazafiasan ellentmond a tulzott katonai követeléseknek és a nemzet szegénységére való tekintettel nem tartja időszerűnek a civilista felemelést se: kész a lecke, az érzékenység azon a részen, hol mindig a hatalmi érdekek voltak az irányadók s a hol mindig a bécsi követeléseket tartották a legelső kormányzati kelléknek.

Azok az urak és lapok, kik most lecke adnak az ellenzéknek, aligha jó szolgálatot tesznek a nemzetnek. Nem látják, vagy nem akarják látni, hogy a végsőig jutottunk. Nem látják, hogy a nép milliói nyomorognak, az elégtelenség nőttön-nő, az erkölcsök zülленek s a társadalmi romlás ijesztő képe táru mindenütt élénk! Hát mi lesz akkor, ha a bécsi udvar és a katonai körök tulzott követeléseit is egyszerre megadjuk s ezt a szegény országot és nemzetet megrakjuk az újabb milliók terhével? Erre bizony sem a kormány sem a pártja, sem a lapjai nem gondolnak. Nem törődnek a néppel, ellenben lecke adnak az ellenzéknek még pedig azon a hangon, a mely a felsőbbesség hangja szokott lenni, alattvalóival szemben. A kormánypárti lapok régi, kopott fegyvereket vesznek elő és a nemzeti loyaltitást kihasználtságot aláadják a nagy bölcs és tapintatos politikaelőrelátást. Azt mondják, hogy két millióskártya nem érdemes elrontani az udvar és a nemzet közt lévő jó viszonyt, a mely nemsokára odáig fejlődne, hogy a monarchia sulypontja Magyarországra helyeződne át.

Oh teremő isten, milyen régóta vakítják ezzel a nagy politikai hazugsággal ezt a nemzetet. Hiszen még annyit sem értünk el soha, tenger áldozatok árán se, hogy magyar király udvartartásával s a diplomáciai karral együtt bár pár hónapot töltött volna Budán, a hol már a milliókba került fényes királyi palota büszkélkedik üresen. Legfennebb Smólen Tóni jön el néha-napján szellőztetni. Ez az emlegetett sulypont igazán sulyos egy pontja a magyarnak, a mely mint a jó bolond, minden áldozatot meghoz érte, a nélkül, hogy hasznát látna. Ez a sulypont

keservesen nyom és talán nemsokára szerencsésen fog agyon nyomni.

Ezt a körülményt ma már a függetlenségi párttal együtt az egész nemzet látja s épen ezért csak természetesnek találhatjuk, ha az újabb indokolatlan tervek ellen fölháborodással tiltakozik. Végre is, ha jog, törvény és igazság van, akkor képtelenség, a mit a kormány bécsi sugallatra követel. És nem e követelést volna kötelessége a kormánynak vakon teljesíteni, hanem kötelessége volna a koronát felvilágosítani a helyzetéről. Hiszen az alkotmányos élet egyik főkélléke a nemzet és a korona kölcsönös jólléte és egyetértése. Már pedig ott a kölcsönös szeretet lehetetlen, a hol egyik a másik romlására működik.

Sajnálatos, hogy a leckeadókorok sorában látjuk a nemzet nagy koszorúsát Jókait is, aki óvást intéz a parlament ellenzékéhez, hogy ne sértse Bécsset, mert ezzel veszélyeztetjük az ország fontos érdekeit. A nagy költő, különben kicsiny politikus, mert azzal is érvel, hogy ime a Reischrath veszekedik, pörlekedik, de a katonai követelést és a civilistát szó nélkül megszavazza. Hát erre a politikai látnokságra is rácsafolt a Reischrath, mert bizony ott is visszautasították, illetőleg kemény hangok emelkedtek úgy a civilista fölemelése, mint a katonai javaslatok miatt. Jól néznénk ki igazán, ha már az ellenzék sem merne mocszanni — ha még a szabad véleménynyilvánításnak sem volna helye. Hiszen így is merő komédia egész alkotmányos életünk s csoda, hogy a meddő küzdelembe nem fáradt még bele a nemzet és a nemzeti közvéleményt egyedül képviselő függetlenségi párt.

Nálunk az alkotmányos küzdelem pusztán a látszatért van, mert Bécsben semmit sem respektálnak és a bécsi törekvések híres szószólója Fejérváry tábornagy ur annyira göggel és olyan leezkétet módorban szokott az ellenzékkel beszélni, mintha nem a magyar parlamentben, hanem egy bakasor előtt fejtegetné közjogi véleményét, vagy katonák előtt tenne megjegyzéseket.

A tábornagy ur tudvalevőleg a bécsi körök kedvence, a mi már éppen elég arra, hogy jelentőségével tisztában legyen mindenki. És csak természetes, ha első sorban a tábornagy ur ad lecke az ellenzéknek. S tekintettel arra, hogy Fejérváry ur első sorban osztrák katona, nem csoda, ha az alkotmányos kormányzást a kaszárnyákban dirigálják, a hol van az erő, a Manlicher és az Ukácsius.

Ezek után csak természetes, ha a nemzet keserő csalódásában békétlenkedik s nem rajong a dualizmusból fejlődő viszonyok és a nagyhatalmi állás politikai ideáljért. A leckeadókról pedig megjegyezzük, hogy azoknak a

nemzet jólléte és boldogsága Bécs és a bécsi körök érdeke mellett csak másodrendű kérdés.

A t. Házból.

A képviselőház tegnapi ülésén a Ház általános tisztelt tagja: Beöthy Ákos mondott nagy beszédet. Beszédéből közöljük a következő nagybecsű részeket:

Fény és árny.

Ezen vita sajtószertű tünetet tüntet fel, jelesen azt: hogy mi mások a fény és árny, hogy úgy mondjam, egyenlőben van megosztva a két oldal érvelései közt, ez alkalommal a fény csak itt van, az árny ottan.

Fejérváry Géza báró honvédelmi miniszter: Még nincs bebizonyítva.

Beöthy Ákos: Valójában árnyba borult az én lelkem, mikor a mult alkalommal t. barátomnak, Hódossy Imrénnek beszédét hallottam. (Mozgás.) Ez a beszéd elhomályosította a fényes emlékeket, a mikor 25 esztendőn keresztül fegyvertársak voltunk és együtt küzdöttünk a jogállamért és a képviselői rendszer tisztaságáért.

Hódossy Imre: Most is azért küzdök! Beöthy Ákos: Nem tapasztaltam. Eszembe juttatta t. barátomnak multkor beszéde egy hatalmas replikáját, melyet ezen oldalról egy alkalommal egy kormánypárti fanatikusnak tett, kinek kimutatta, hogy észjárása nem alkotmányos és figyelmeztette arra az önmagára, mely azon derék szavakban rejlik: Video maliora probaque, sed deteriora sequer. Látom, tudom a jobbat, de követem a rosszat.

Hódossy Imre: Azt én sohasem teszem, én talán igen!

Beöthy Ákos: Meg vagyok győződve t. képviselőtársam teljes jóhiszeműségéről és őszinteségéről.

Hódossy Imre: Akkor ne mondja, hogy így tesz, vagy-igaz!

Beöthy Ákos: Én azonban azt hiszem, hogy beleesett abba a nyavalyába, melyben a tuloldal leledek, a mely ha nem is éppen színvakság, de ferde világításban látja a dolgokat. (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) Teljes joggal mondom ezt. A t. képviselőtársam a mult alkalommal azt monddta, hogy itt tulajdonképpen az történik, hogy a mentelmi jognak firmája alatt a Gotterhalte bojkottálják. Bocsanatot kérek, nem az a kérdés, a mi itt előttünk áll, a ház színe előtt; (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon.) hanem az, hogy a fegyelmi eljárás firmája alatt politikai hajszát ne intézzenek a képviselő ellen. (Ugy van! a baloldalon.) Ez a helyzet és ezt nem lehet meghamisítani. (Helyeslés a baloldalon.)

Plósz és Fehérváry.

Most folytatom — ha úgy mondám — szemlémet a t. tuloldal szónokait illetőleg. Ez azonban beillik temetői szemlének szomorúfűnek és jegenyefáknak közepette, a melynek sárguló levelei közt látom a bányakodó, nyögőcsőlgő gerliczeket és azután a kárörvendő fekete varjakat. (Derűtlenség.) Itt van a t. igazságügyminiszter ur! Valójában derék, becsületes ember. Ő hivatalból — hogy úgy mondjam — az országnak első jogi tekintélye.

Kubik Béla: Auditora!

Beöthy Ákos: És mit látunk? Ezt a legfontosabb kérdést nem publicisztikai és nem közjogi szempontból, hanem processzualis szempontból tekintni, a ki az alakiságoknak és megkülönböztetéseknek pókhá-

— Reménytelen nem fogsz elárulni. Különben csekélyeség az egész.

— Azt nem, de hátha rám gyanakszik, mert tegnap óta én is vadászom?

— Egyszerűen tagadni fogsz. Ez az uri felfogás.

— De mégis . . .

— Különben, a mint tetszik. Nekem mindegy. A lövés véletlenül történt, de, hogy utána véletlenül borultál a nyakamba, az nem valószínű.

— Az Istenért, ha elárulsz — mondám rémülten.

— Így hát nincs más hátra, mint . . .

— Mint tagadni. Hiába, ez az uri felfogás.

Véd és dacszöveget kötöttünk.

A puskáinkat elszedték. Ezerszer irtuk le, hogy a bűntudatostolni csunya dolog. Két napig éheztek és vészőztek. Végre is meg untak.

Juli néni lába pedig tekintettel azon körülményre, hogy a só a belső izmokba és idegrostokba fészkelődött nap-nap után jobban fordult befelé. Egyelőre meggyógyult, de valahányszor esőre állott az idő, szagató fájdalommal kinozták. Azonkívül, ha véletlenül ült, vagy fekvő összehúzta jobb lábát, nyilalással vegyített görcs fogta el. Ilyenkor Brázy-féle Ferencz pálinkával kellett dörzsölni és erőszakosan kinyújtani, hogy a sipitőzások „d” mollá változzanak. Hogy pedig álamban meg ne feledkezzék magáról és a kinos zsugorodásnak elejét vegye, ferde lábát éjszakára az ágy végéhez kötötte.

Ez volt azon bizonyos láb története, mely életviszonyaim tovább alakulásánál hihetetlen szerepet játszott.

Jogászok voltakunk már Csáki Matyi is, én is. Azaz hogy én épen sikerrel kiállott államvizsgálatomról tértem haza. Mikor egy ízben végig jártuk Matyival rakoncátlan éveink nevezetesebb eseményeinek szín-

lójával akarja az országnak nagy igazait elhomályosítani. (Igaz! Ugy van! a baloldalon.)

Ott van a t. honvédelmi miniszter ur. Mint politikus, egyike a legvégtetesebbeknek, (Igaz! Ugy van! a szélsőbaloldalon), a ki minden kérdésnél és ennél a kérdésnél is, előráncigálja az osztrák és a katonai szempontot.

A mult alkalommal előáll és beszél nekünk a birodalomról és a többi tartományokról. Hát mi közülük van ilyen belügyeknek, mint a mentelmi jog és a honvédség a monarchia többi tartományaihoz? És ott van t. képviselőház a katonaságnak fenhéjázása! A multkor egy közbeszólásában azt mondta a t. honvédelmi miniszter ur, hogy viselje magát a katona becsületesen. Ez helyes, de tanítsa meg a honvédelmi miniszter ur a katonaságot arra is, hogy a mi szuverenitásunkat respektálja.

A mentelmi bizottság.

Itten van a mentelmi bizottság, ezen illusztris testület, amely ennek a nagy hitbizományoknak az őre! Ez a bizottság jelenében egy ferczművet állít ide, amelynek olyan schwarz-gelb az iránya, hogy annak minden sorából egy feltűzött szakramentovics és leindand-stübl kandidál ki. És ez nem elég, hanem lefokozza magának az országgyűlésnek a tekintélyét, azzal állván elő, hogy a katonaságnak ki nem kell kérnie a jövőben a képviselőt és ezt szankcionálja.

A mentelmi jogot a képviselőház legnagyobb paladimának tekintem és azt ha kell, fejleszteni és tagítani akarom. (Helyeslés a szélsőbaloldalon.) Ott van Anglia. Ottan is létezik mentelmi jog, hiszen minden ülésszak kezdetén kérészt intéz az alsóház a fejedelméhez, hogy erősítse meg a mentelmi jogot, mely gondolom, még a cselédségre is kiterjed.

Két fegyver.

Az elmúlt időkben ennek az országnak és nemzetnek két fegyvere, vagy taktikája volt: Az egyik volt erőlyesebb, amelyet pl. képviselt Kossuth és Baththyán János. Kossuth azt mondta: veletek igen, de nélkületek, sőt ellenetek is. Baththyán messzebb ment, azt mondta: Nem diskusszióra van szükség, hanem igaztókra, vérekre az ilyen rendszerrel szemben. Volt aztán egy enyhébb taktika a gyengébbek számára. Ez volt a passzív ellentállás, a vis inertiae, a semlegesség. Ez ma is kezünkben van és azt hiszem, hogy leghelyesebb, hogyha ezt használjuk mindazokkal a követelésekkel szemben, az osztrák szellem minden nyilatkozatával szemben reá állni a non possumusnak álláspontjára. És azt tesszem én, amikor a mentelmi bizottság jelentését el nem fogadom. (Élénk éljenzés és helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Hiszen, ha mi szólhatnánk! De nekünk nem szabad szólni.

Ezt a kijelentést tette a többek közt Kubik Béla a képviselőház tegnapi ülésén. A folyosón halotta több kormánypárti képviselőtől.

E miatt nagy vihar támadt, a jobboldalon az ülés végén nem Lázár Árpád, mint tegnap irtuk hanem Lázár György és Nyegra László jelentették ki, hogy ők ilyent nem mondtak.

„Felsőbb parancsra.”

Tüntetés.

Kecskemétről írják:

A Nessi-ügy éles hatásokat keltett Kecskeméten is. Ez ügy országgyűlési tárgyalásának első napján az iteni jogászfisúság körében forrongó békétlenséggel vették hírül,

helyeit, az emlékezetes kertelésnél mindketten elmosolyogtunk. Ő elevenítette fel az esetet!

— Szegény Juli néni, a jobb lába évről-évre jobban fordul befele.

— De a görcsök már ritkábbak — vigasztaltam én — holnap már ő is kijön velünk a fenyőünnepélyre.

— Bravó — kiáltott fel Matyi örömmel, és öröme őszinte volt, mert Juli néni vel kitűnő oszonnak szoktak erdei majálisainkra kirándulni. Eltekintve pompás retekűl és hagymáitól, a pincoze is az ő kezelése alatt állott.

Én már-már láttam azt a szép jelenetet, mikor Vilmával kutyfalvi királyi borral töltött poharainkat összekocczintjuk. Vilmácska ugyanis — már t. i. a Bóra Vilma-ért — ennivaló kis lány volt. Sötét szürke mosolygó szemek, fekete haj, nyulánk, karsu termet. Mielőtt vizsgáma elutaztam volna, megegyeztünk, hogy a dombvégi fenyőünnepélyen együtt fogunk harangvirágot szedni. Igaz, hogy Matyi is sokat forgolódott körülöttül, csak hogy neki még nem volt a kezében a diploma. Így aztán többnyire feltartva érkeztem be el-sőnek.

A fenyőünnepély eszméje a következőképen születte: Az öreg Bóra István ezelőtt huszonöt esztendővel egy kopár oldalt fásított be fenyővel. Miután távolról rokon-ságban voltunk, a majálisszerű fenyő-jubileumra mi is hivatalosak voltunk. Jó magam hivatalanul is elmentem volna.

Kora reggel volt még, mikor Juli néni-vel, a hugommal és Bódi bátyámmal nagy társakerünkön elindultunk a fénapi utra. Juli néni nem tördőve a pénkekkel egyre duadt, én meg a lovakat nógattam, nehogy Matyi megelőzzön. A hosszú hegyi utnak épen felét tettük meg, mikor egy élesebb kanyarultnál a kocsí feloldala mély kerék-vágásba zökönt. Juli néni ösztönszerűleg húzódt össze a kocsí sarkában, a következő pillanatban azonban rémült sikoltozást

hogy Nessit — mint akkor hitték — szóbeli inzultusokkal illette a honvédelmi miniszter. Azonnal táviratot adtak postára, Nessi képviselő ezimére. Ez volt a távirat szövege:

„Nessi országgyűlési képviselő urnak Budapest, függetlenségi pártkör.

Megbotránkozással vettük tudomásul amaz inzultusokat, melyek a nemzeti ügy védelmezőjének osztályrészül jutottak. Fogadják nagyabecsülésünk kitéjezését, kérve, hogy az orvátmadások el ne csüggesz-szék, mert a magyar ifjúság mindig a nemzeti ügy annak képviselője mellett fog állani. *Éljen Nessi, abczug hóhérróla!*

Hanem ez a távirat nem jutott el a czimzett kezéhez. A kecskeméti postahivatal tegnap délután visszakézbcsítette a jogászok elnökéhez, értesítvén őt, hogy mivel a távirat szövege az üzleti szabályzat 3. §-ába üt-közik, a budapesti táviradhivatal azt „**felsőbb parancsra**” nem adhatja le. Ez értesítésre nagy fölháborodás keletkezett a jogászok között. Ifjúsági gyűlést tartottak, melyen igaztoton tárgyalták az esetet. Zajos és heves felszólalások után elhatározták, hogy azonnal express-levél útján panaszolják el esetüket az országgyűlési függetlenségi párt-nak. Még a gyűlés be sem végződött, mikor mintegy 150 jogász kivonult az utcára és tüntet menetbe sorakozott. Nagy néptömeg csatlakozott hozzájuk s így megnövekedve, végigvonultak a főutcán, énekeltek a Kossuth-nótát, abczugolták Fejérváryt és a Gotterhaltét. Több katonatiszt is jött velük szembe, akik hirtelen kitétek és egy vendéglohi helyiségbe mentek az igazgatón kiabáló tömeg elől. A rendőrségnek több legénye kísérte a tüntetőket, de szétoszlásukra nem tettek kísérletet. Végre Vámos Béla rendőrfőkapitány lépett közbe s a vezetőkkel szemben való hosszas rábeszélése csakugyan eredményt járt. A tüntetők csöndbe szét-oszlottak. Estéli 7 órára járt ekkor az idő; a tüntetés pedig kevéssel hat óra után kezdődött.

A kuria és Hegyi Antal.

Ujra elítélték.

Az ismeretes „csongrádi állapotok” egyik főszereplője, Hegyi Antal, volt csongrádi plébános, a ki immár Amerikában boldogítja azokat, a kik őt félreismerik, újra a kuria előtt szerepelt. El is ítélték őt ma újra 7 havi börtönrre a kurian. 1898-ban Hegyi Antal csongrádi plébános felettes hatósága, a váci püspök fegyelmi uton a plébános teendői alól felfüggesztette s utasította, hogy lakását is hagyja el. Hegyi ez ellen a primáshez, majd a római szentszékhöz folyamodott orvoslásért. Ugyanaz év szeptemberében Hegyi megjelent a parochián s miután ezt zárva találta, lakatossal felnyitatta s az általa fanatizált nagy tömeget butorainak bevitelére utasította. Ez ellen a kirendelt adminisztrátor, Droppa Károly, a szolgabíró és csendőrök tiltakoztak, mire Hegyi a tömeget ellenállásra igazgatta. A szegedi törvényszék Hegyi Antal és 38 társát magánlakásért és igazgatásért fogta perbe, de csak Fehér Imre, Nagy Istók, Rókus és Nagy Józsefet mondta ki bünsőnek igazgatását s őket egyenkint 1—1 hónapi államfogházra és 50—50 korona pénzbünteté-

hallatott. Bal lábával elkezdett kapálódni, jobb lába pedig úgy összevult zsugorodva, mintha összederőztették volna.

— Az Istenért Juli néni, mi történt? — kérdeztem őszinte részvétellel.

— Mi történt? Még kérdezed gazember? Hiszen te lóttál meg. Jaj, jaj, jaj! . . .

— De édes Juli néni, ha mondom . . .

— Fogd be a szádát! Hol a sósbors-szesz? Hamar . . . jaj, jaj!

Huztuk, kentük, dörzsöltük. Nem használt semmit. Végre is elhangzott a rendelet: haza.

Csepp hijja, hogy el nem ájtutam. Egész uton Vilmáról ábrándoztam és ime ez a nyomorult láb elrontotta minden tervemet. Kérlelésre vettem a dolgot.

— De édes, kedves Juli néni várjunk egy kicsit, hátha elmúlik.

— Mit beszélsz? gazember! Persze neked mindegy, ha itt pusztulok el az uton. Jaj, jaj, jaj! . . . Ugye kivétel a varjaknak . . . gazember! No megállj! Ó ó ó ó . . .

Nem volt mit tenni mint haza menni. De azt tudom, hogy az uton úgy elfogott valami, s hogy azt az érzést ki sem tudom mondani. Mire szép csendesen hazaértünk elmult a görcs, de elmult a szépnék ígér-kező nap is. Egészen le voltam verve. Különösen mikor másnap megtudtam, hogy Vilma Matyival szedte a harangvirágot.

A hir hallatára persze azonnal lóra ültem és átfutottam Bórakhoz. Matyit már ott találtam a lehető legbizalmasabb csevegésben. Marczangolni kezdett a sapadt fél-tékenység. Bajjal sikerült Vilma-t a kertbe csalnom, hogy kimentsem magam.

— A mint tudja kérem hát ugy történt, hogy Juli néni lábát meglőtték sóval, azután épen az ut közepén fogta el a görcs; vissza kellett fordul . . .

Vilma szembe kacagott!

— Micsoda? Ha-ha-ha!

— De Vilmácska, ha mondom . . .

TÁRCZA.

Juli néni lába.

Irta:

Gróf Wass György.

Személyleírás:

Neve: Hulla Julia; születési éve: 1821; termete: kicsiny, mint a zezeda; szeme: hamiskás szürke; haja: harczias, mint a hőscinczérő csápjá; ismertető jele: az a bizonyos láb.

Erről a lábról, ha egy történelmi nevezetességi néni taposta volna vele ezt a csuf világot, legalább négy oldalt magolnának és nyolcz oldalt kacagnának érettségire készülő csemetéink.

Nem mondom, hogy evvel a bizonyos lábbal Juli néni sziklás partu patakokat és sörény kerteléseket ugrott keresztül, azt sem mondom, hogy a csillagokat rugdosta vele, de még azt sem mondom, hogy a kérdéses láb a Juli néni bal lába volt, mert — Juli néninek két bal lába volt. T. i. ha Juli néni napkeletről nyugatra sétált, mint az egy alkalommal hóban hátrahagyott nyomaiól ki-tűnt, mindkét lábfeje délnyugatnak irányozva haladt nyugatra. Azóta Juli néni télen már nem távgyalogol. Azt mondja, hogy sérti a szemét a hóvilág.

Ezuttal a jobb ballábról, jobban mondva a rosszabbik bal lábról van szó.

Miért lett a jó jobb lábból rossz bal láb, azt is elárulom, de csak azon feltétel mellett, hogy a doktor urak nem kísérik figyelemmel fejtegetéseimet és nem ülnek össze a Kikaker kávéházban tanácskozni a felett, hogy óvatosan hazudok-e, avagy kihívóan.

Tehát röviden a dologra. Kutyfaluban, egy kis kertben az történt, némém lábát véletlenül meglőtték. Flóbertől ment nagyon sok s beléje; sirva borult a retek-ágy szélére.

Ez volt röviden a tényvázlat. Most jönnek, mint a Gyenge Sándor nótájában, a részletek.

Mátyáska a szomszéd gimnázista fia flóbert puskát kapott, hogy a verebészet magas tanfolyamát sikerrel befejezhesse. Mátyáska azonban egy heti prakszis után így kiáltott fel: Mit nekem rongyos veréb?! És megkezdte tapasztalatait a futó vadak irányában. Házi macskákat lettek a médiumok, s hogy a médiumok ki ne pusztuljanak a heklói vadaskertből a fiu serét helyett sőt alkalmazott. A számítás beavált. A királytigris fajrokonai szívet és agyagtepet mikolással jeleztek a precíz lövéseket.

Egyszer azonban beborult az orrvadászat mosolygó égboltja. Ugyanis az egyik médium benrekedvén Mátyáskák kertjében, egy hibás lövés után örületes nyargalást rendezett a kertes körül. Mátyáska követte, mint Hunor és Magyar a csoda-szarvast. Hiába, a nemes vad elejtésének nehézsége igazítja a vadászt. Végre is a médium beszorult egy sarokba, s onnét midőn látta, hogy üldözje mindenütt a nyomában van, egy szökéssel átugrott a mi veteményes kertünkbe. E pillanatban eldőrdült a vészhozó fegyver. A következő pillanatban pedig egy asszonyosság, ki tulnan épen kedvenc retekét és kalarabéit simogatta, ijedében leült a melegény szélére, majd jobb lábához kapva a rajongó és üvöltő dervisek körtánczát kezdte járni. Ezen asszonyosság, mint az értelmes olvasó már valószínűleg kitalálta, Juli néni volt.

Az utcáról rohantam Mátyáskához.

— Srét, vagy só?

— Só — mondá ő legnagyobb nyugalommal a szívében és füstlőgő fegyverrel a kezében.

— 6-os, vagy 9-es?

— 9-es.

Nyakába borultam. Hogyisne, mikor egy félórával azelőtt kaptam a szerencsétlenül járt médiumtól szobafogságot vasárnapra és tilalmat a cseresznyevészre azért, mert a puffit bekátrányoztam.

ésre ítélte; Hegyi Antalt és a többi vádlottat felmentette. Az ügyészség felebezzett a táblához, de az ítéletet és indokait helybenhagyta. A kir. kuria I. büntetőtanácsa tegnap tárgyalta a főügyész által Hegyi Antal s néhány társára nézve benyújtott semmisségi panaszt. A vád képviselője, Székely Ferenc koronaügyész fentartja a semmisségi panaszt, mivel nem volt Hegyinek törvényes intézkedése a paróchián való behurcolkodásra és mert a zárt lakásnak felnyitása, abba való behurcolkodása törvénybe ütköző, bebonyított bűnös cselekedet volt.

A kuria, Nedeczky Ödön referádája alapján, az elsőbírósági ítéletet helybenhagyta a Hegyi Antalra vonatkozó rész kivételével, kit magánlakásértés büntette miatt 7 havi börtönrre ítélte. Az indoklás szerint be van bizonyítva, hogy Hegyi másnak a lakásába behatolt, annak beleegyezése nélkül, sőt annak tiltakozása dacára. Enyhítő körülményt sem látott fenforogni, mivel Hegyi lelkesétére hivatkozva cselekmények elkövetésére bujtatta s néhányan közülük szabadságukat el is vesztik egy időre.

LEVELEK.

Esküvő.

N.-Enged. nov. 25.

Fényes esküvő folyt le városunkban szombaton. Dr. Magyar Károly igazgató bájos és szép leányát vezette előtérhez Bursik Béla vasuti mérnök. — Az esküvő dr. Magyar Károly vendégszerető házában ment végbe. A polgármestert Szász József alispán végezte. Ezután Bartók György püspök adta össze az ifjú párt. A püspök gyönyörű beszéde mély hatással volt a jelenvőkre.

Esküvő után gazdag lakoma volt. Jelen voltak: a menyasszony szülei és testvérei kívül, a vőlegény szülei; Bursik János máv, főmérnök és neje, Sándor és Valéria gyermekeikkel Budapestről. Magyar Ágnes özv. Józsa Zsigmondné, Dobokay Lajos földmívelésügyi miniszteri tanácsos nejevel, Török Bertalan ország. képviselő nejevel, özv. Erős Istvánné Kolozsvárról, Benedek Gábor árvaszéki ülnök nejevel, Dósa Emma birtokosnő, Piufits Gábor máv. mérnök Győrből.

Erdélyi színi kerület.

Maros-Vásárhely, nov. 23.

Néhány év óta forszírozzák az erdélyi színikerület megalakítását. Az első kísérlet fiaszkóval végződött, mert a kolozsvári értekezlet akaratából erdélyi kerületi színgazgatóvá lett Micsei F. Györgyöt, utóbb a legkisebb igényű erdélyi városok sem fogadták be, mivel hogy a vele és társulatával szemben méltán támasztható követeléseknek meg nem felelt. E között és az u. n. „varieté” társulatok között oly formán húztak párhuzamot, hogy a Micsei rováására esett. Lassanként tehát kivonták magukat Micsei támogatásának kötelezettsége alól s még a per sem térítette vissza.

Látván ezt a fiaskót *Festetich* Andor gróf orsz. színeszeti felügyelő, kénytelen volt Micsei tukmálásával felhagyni s Maros-Vásárhely vezetésével új tárgyalásokat kezdetni.

Ez az értekezlet mult szombaton volt Marosvásárhelyt dr. Bernády György polgármester elnöke alatt.

Az értekezleten Kézdi-Vásárhely, Seps-Szent-György és Brassó kivételével az összes erdélyi városok képviseltették magukat. Jelen volt gr. Festetich Andor is, a vidéki színeszeti országos felügyelője. Az értekezleten határozati javaslatokat hoztak, a melyeket megküldenek az egyes helyhatóságoknak. Így a többiek között rendezték az egyes városok között a színi szezon. Az elrendezés a következő: szept. 15. — okt. 15. N.-Seben; okt. 16. — nov. 15. Székely-Udvarhely; nov. 16. — jan. 15. M.-Vásárhely; jan. 16. — febr. 15. Déva; febr. 16. — márc. 15. Zilah; márc. 16. — ápril. 22. Deés; ápril. 23. — máj. 7. Gyulafehérvár; máj. 8. — máj. 31. Torda; június egész hónap Maros-Vásárhely. Julius és augusztus hónapok üresen maradnak a színi kerületbe esetleg később beálló Brassó város részé. Az értekezlet határozati javaslata szerint a színikerületben határozott elsőbbség és vezető szerep biztosított Marosvásárhelynek.

— Miféle Vilmácska? Talán úgy akarta mondani, hogy Vilma nagyság? Nem szégyenli magát? Hát azt hiszi, hogy most jöttem ki a zárdából és hogy velem minden el lehet hitetni? Mit mondott, hogy a Juli néni lába... ha-ha-ha... Na ennél ügyesebb mesét is kitalálhatott volna. Különben is nincs szükség a mentegetődzésre Tordai ur. Matyival nagyon jól mulattam. Matyi egészen megbizható ember.

Ekkor jutott eszembe, hogy Juli néni az idegenek előtt titkolta görbe lábának vigjátékba illő kalandját, s hogy nekünk is titokban kellett tartani a bizonyítékokat. Csakhamar Matyi tűnt elő a fasor végén. Tehetetlen haraggal, megzúgonyulva kullogtam az istálló felé. Ugy mentem haza, mint a juhász a számarón. Egész uton ezt mormogtam:

— Megállj Mátyás, megbánja ezt valaki! (Vége következik.)

LADY VALE.

Angolból fordította: AMICA.

(Folytatás.) (62.)

XIX.

Aztán elment, Florentet a lenyugvó nap fényével aranyos haján és aggodó arcán egyedül hagyva.

Azon a napon a különös interjúról nem mondott semmit a többieknek. Rendbe kívánta szelni a gondolatait.

Bizonyos akart lenni magáról, ha vajjon arra a különös fenygetésre, mit Ponsonbytól hallott, jól emlékezik e vissza. Azt gondolta, hogy majd reggel felkeresi Kings-t és elmondja neki.

Nem akarta lady Valet megijeszteni, vagy Kórának még azon este több izgatott beszédre táplálékot adni.

De nem úgy volt rendelve, hogy az a este újabb izgatottság nélkül muladjék el és

Sepsi-Szent-György, Kézdi-Vásárhely és Brassó nem ok nélkül maradtak távol az értekezletől. Kimondták, hogy nekik Micsei féle társulat többé nem kell, mert csak bosszúságot és nem szórakozást szerez, már pedig ha áldozni tudunk és akarunk a magyar színészetért, attól megvárják, hogy az áldozat és támogatás arányában művelvezetet nyújtsen.

Joguk van hozzá. S a színészi felügyelő és az értekezleten tárgyaló képviselők csak úgy járnak el helyesen, ha e kívánságot nem tévesztik szem elől.

Mert mondjuk, hogy az erdélyi színikerület igazgatója és társulata csak úgy felteheti meg a mai kultúra előtérbe tölt feltevének, ha *művészi nem közönséges komédiások*, a kiket jobb hiányában a kenyérkereset e módjához a nyomorúság csatolt.

Már pedig a multban így volt. A *hős* ma Bánkban szerepében *ingerelte* a közönséget, holnap a Melindából szoba ciziuszá vedlett francia bohózat ledér dakjává, majd operett udvar hoppmesterévé *idomult*.

A tagok között kevés volt a jó, s ha volt, a sem nyújthatott *jót*, mert a napról-napra szereplés miatt lehetetlen volt készülnie.

Ruházat, diszlet várakozásan aluli stb. stb.

Sokan mondják s mi is egyetértünk azokkal, hogy a jobb színészeket felszívják Budapest és a nagyobb vidéki állandó színházak. Ezeket a vándor sorban élő szintársulatok nem köthetik le, mert nem tudják megfizetni.

A több város támogatásában várható ellenszolgáltatás *kevés erre*. Szerződhetnek olyan *tagokat*, a melyeknek éppen kapnak.

Szükséges tehát a vidéki színgazgató *biztosítása*.

Másodsorban a szövetségben lévő erdélyi városoknak erre kell ügyelni.

A szegénység veszélyeinek kitett színgazgatóval szemben hiában magyaráznak „művelvezet”, „közönség érdeke” s más effélékről.

Mert bizony Marosvásárhelyt is megtörtént, hogy minden nagyobbtól társulat direktora ráfizetett a vendégszereplésre. Hát a többiben? Még inkább. Szerencse, hogy volt az ilyeneknek állandó téli állomásuk, a hol *behozták* a nyári veszteséget.

De Micsei Földesi vagy akárki hol fogja behozni? Melyik erdélyi városban.

A mult szomorú tanulságai állanak mellettünk, hogy a jelen alakulások sem fognak kisebb bajjal járnai a színgazgatókra. Baj az is, hogy a nemzetiségi városok idegenkednek a magyar szintársulattól, s példa van rá, hogy támogatás helyett inzultálják.

Az erdélyi színi kerület társulata csak úgy lehet jó, ha a városok *bérlettel és állami szubszidiával biztosítják*. A mennyiben nemzeti misszióra hivatkoz a szintársulatok, Erdély magyar városai pedig együtt nem tudják a misszióért anyagilag megfelelően támogatni, nyújtsanak segítséget az állam.

A marosvásárhelyi értekezlet határozatait a szövetségben képviselt városok közönsége szankcionálják.

Szükségesnek tartottuk mégis elmondani ezeket, hogy *pályázati hirdetésig, direktor választásig* mi a jövő október hóig megtörténik, gondolkozzanak fölfele mindazok, a kiket határozat joga megillet.

A borvám — klauzula.

Kolozsvár, novemb. 25.

Az erős politikai harcok közepette egy közgazdasági kérdés nyomult előtérbe és ez a borvám klauzula.

Vétkes könnyelműséggel kezeljük minden téren ama nagy horderejű kérdéseket, amelyek praedestálva vannak anyagi boldogulásunk határköreitnek szerepelni.

A mikor a magyar törvényhozás a szőlő felujtásról szóló törvényét megalkotta, egy vessendőbe ment gazdasági ág mentő anyalaként tűnt fel.

Sok ezer embernek hozott új reménysugárt, a szőlő rekonstrukció áldásos eszméje.

Ma már ott tartunk, hogy a szőlők felujtási nagy munkáját befejezettnek mondhatjuk.

pedig az annyira megdöbbentő volt, hogy a háziak lelkeről annak az emléke soha sem tűnt el.

— Az ebéd a szokott módon folyt, midőn a kulcsárt kihívták a szobából. A nők megváltak győződve, hogy valami történt és a szutgó emberektől kérdezték, hogy mi történt.

A válaszok két értelműek és zavarosok voltak, de világos volt, hogy valami új hirt hallottak.

A Florence arca elfehéredet és lady Vale egész testében reszketett.

— Graingerit küldjék ide rögtön — mondá.

A következő pillanatban a kulcsár belépett.

— Grainger, mi történt? — kérde lady Vale.

Rögtön mondja meg — ne tartson benünket függőben!

— Mylady én nem hiszem, hogy ez a hír igaz legyen. Valamelyik fiu meséje.

De elküldök oda valakit, hogy lássa. Azt mondják, hogy a sir Vale Russel hulláját az erdőben levő malom romjában megtalálták!

XX.

A lady Vale ebédől asztaltól az egész társaság talpra ugrott, amint velük a kulcsár a sir Russel testének a megtalálásáról ezt a hirt közölte. Florencenek az ajkairól egy fájdalmas kiáltás tört ki.

Az ő idegei ezen a napon már kiállottak egy rázkodást és ez több volt mint a mit elutodott viselni.

— A régi malomban? — kiáltá. Az nem lehet igaz! Az utóbbi napokban én gyakran voltam ottan. Az lehetetlen!

— Én is azt gondolom — mondá Grainger.

Mylady, ha megengedi, ismét beszélék azzal a fiuval. Ő az előbb oly izgatott volt,

Az ujonnan telepített szőlők úgy minőség mint mennyiség tekintetében is kiállják a versenyt és a köznépben s már bizonyos hátrág a bor iránti bizalom kezdi visszahódítani, a jogosan eltántorodott fogyasztó híveket.

Hogy ma már hazánkban nagy a bortermés, elvitathatatlan, hiszen ezt fényesen igazolják a termés hozamról szóló hiteles kimutatások.

Bortermésünk tönkre menésével, az ezen gazdasági ág hienái is föltűndeztek.

Amint a földetelen ember hullán károgoan lakmároznak a fene vadak, úgy volt a bor is, a phyloxera vésszel.

Hullaként fektet e gazdasági termény a piacon. Lakmározásra jelentkezett a borpancsolók hada és az idegenből telepített olasz kutyváltak.

A borhamisítók ellen, törvényvel hozott fékezőt az állam, azonban ezeknek teljes kiirtását magától a bortermeléstől várhatjuk tudnillik azzal, hogy ha a fogyasztó közönség jó és olcsó áruhoz fog jutni.

A bor beözönlés tulajdonképpen rákfenéje ezen gazdasági ágának. Ennek meggrátálása képezi most pertraktálás tárgyát, mert a borvám klauzuláról szóló szerződésünk lejáró félben van és ennek teljes eltörése az a mentő forum a mi legújónabbul kivezethet a tultermelés örvényéből és teremthet helyes és tiszta fogyasztási terrennumot.

Az olasz bor behozatalának kontingenstálói hieei, az alacsonyabb vámotamaz indokból vélik célszerűnek, hogy az olasz bor háziasításával a hazai könnyű (homok vidéki) is kivitelképpessé váljanak. Ennek még a vitatása is időszertelen, mert bebonyított tény, hogy a jó helyi borok határozottan alkalmasak a háziasításra.

Rossz közgazdasági tan az egyáltalában, amikor helyi fogyasztásunkat sem teljesen a mi terméseinkkel uralkj, kivitelre gondolni. Első sorban biztosítanunk kell a saját fogyasztási területünket és ha ez meg van, gondolhatunk exportra.

A saját fogyasztási területünk biztosítása tehát, első létfeltétel az olasz borvám klauzulának teljes eltörése, és a vámnak teljes 40 koronás vissza állítása, azzal a határozott kikötéssel, hogy az nem megsérkelhető.

A mikor mi a magunk gyógyszerzeivel tudjuk a betegséget gyógyítani, minek akkor idegen szerrrel fertőtleníteni a bajt, a mi helyi boraink föllümulják a háziasítás céljára is az olasz borokat.

A hazai szőlőkultúra nagy teher alatt nyög.

A szőlőkre adott agrár kölcsönök nagy terhet rónak a szőlőss gazdákra és ha eltekint az adómentesség, újabb teherrel kell küzdeniök.

Ha nem teremünk védbástyát a saját forgalmunk biztosítására, ha nem istápoljuk kellően e gazdasági ágat, amely határozott közegészségi misziót is teljesít, nem fogunk oda jutni, hogy az állam a szőlőkölcsönökönk levő nagy hitelmiveletével is kudarcot vall.

Minden elgondolható fegyverrel kell küzdenünk a gazdasági ág megmentésére.

A mai században, ahol a harozt amint évtizedek óta tapasztaljuk nem a csatáratén golyózápor töltősei között döl el, hanem a közgazdaság arany mezején játszódiok le, minden lehető el kell követnünk, hogy forgalmunkat erősbítsük, emeljük ezt s az idegen beözönléstől megóvjuk.

A gazdasági egyesületek és kereskedelmi és iparkamarák vehemens és demonstratív szerepét szeretnők látni e kérdésben, törhetetlen buzgóssággal és hisszük, hogy az ország összes törvényhatósági városai és vármegyék törvényhatóságai, egyesült erővel fogják kivinni az olasz borvám klauzulának eltörését és az olasz borvámának a többi szerződő államokhoz hasonlóan fixirozását.

Az ország így együttes kívánsága elől a kormány ki nem térhet!

Kanitz Jenő.

Rabló merénylet.

A német fővárosban.

Berlinből telefonálják: A város legélénkebb részében, a Friedrichstrassén vasárnap délelőtt vakmerő rablást próbáltak elkövetni. Az utca közepén a Schwertfeger és társa banközégek kis fióküzlete van, melyet Salzwedel Ottó 25 esztendő alkalmazzott veze-

hogy az elbeszélését nem tudtam jól megérteni.

— Hozza be őt a csarnokba, mindnyájan akarjuk hallani, hogy mi mondani valója van. Ez lesz a legjobb terv — mondá lady Vale.

És a kulcsár kiment az asszonya parancsát teljesíteni.

A kocsis fia jelent meg — meg volt rémulve, de tele diadallal és büszkeséggel, hogy hirtelen így fontos személy lett belőle. Ez időre kifutta magát és összeszedte az esztét és kész volt a történetét némi összefüggéssel elmondani.

Ugy látszott, hogy néhány nap óta a faluban az a hír terjedt el, hogy a régi malom felső ablakaiban világot láttak égni. Egy részeg ember, a ki az erdőben eltévedt, volt az első a ki azt állította, de kevés hittel adott neki. De egy másik embernek felkötötte a kíváncsiságát és az a következő este arra fele ment és azt állította, hogy ottan ő is látott világot.

— De az lehetetlen — jegyző meg Florence — mert a malom felső részében nem lehet felmenni. A régi falpész egészen összeomlott és az emeleten a lyukat becségezték.

A falubeliek is ezen csudálkoztak; mert mindnyájan tudták, hogy a malom felső szobáiba nem lehetett bejutni és lidérc fényről szuttogtak. Tommi hallotta ezeket és a kíváncsisága fel volt izgatva. Ő bátor fiu volt erősebb izmokkal mint képzelődéssel és elhatározta, hogy ő megnézi, hogy mi van ottan.

Története ez volt — hogy ő a mai estét választotta, mert holdvilág volt és körülbelül ezélt egy órával a régi malomhoz ment és félíg megkönynyebbülsél, félíg családással úgy talált, hogy ottan teljes sötétség és csendesség volt és sehol sem lehetett világot látni.

De a kamaszkor kíváncsiságával ott maradt, hogy megpróbálja ha vajjon valamiképpen nem lehetne e a felső szobákhoz jutni. A lépcsők rögz elpusztultak. Belőlről nem lehetett a rozga épületbe felmenni, de

tett. Szombat este egy fiatal ember beállított az üzletbe és mindenféle régi érmekeket változtatott ki, melyekre, mint elmondotta, egy jelmezűnépelyen van szükség. Vasárnap délelőtt 9 óra felé újból megjelent a fiatal ember és még néhány érmet kért. A mikor Salzwedel lehajolt egy fiók fölé, hogy kiszedje az érmekeket, a fiatal ember tört rántott elő és Salzwedel nyakába szurta. A hivatalnok pár lépést meghátrált, de a fiatal ember folyton nyomában maradt és újból megszurta. Salzwedel dulakodni kezdett a merénnyel, kezéből ki is ütötte a tört, de közben a földre bukkott. E közben a merénnyel kimenekült az utczára. Salzwedel nagynehezen föltápászkodott és kirohant az utcára, a hol eszméletlenül összerogyott. Az utczán azonban néhány járököl, kik látták az üzletből kirohanó embert, üldözni kezdte. A mikor az Spree hiliához eljutottak, a megszorult merénnyel felkapaszkodott a hid karfájára és a folyóba vetette magát. Pár percig vergődött a folyón zajló jégtáblák között, míg a Spree-halászkok kimentették. A rendőrség kórházába került, a hol eddig még nem lehetett kihallgatni. A nála levő íráskból megállapították, hogy Moser Károlynak hívják, 1875-ben született Sziliziában és bádogos. Salzwedel sérülései súlyosak.

A régi posta.

A posta multjából.

Valóban kedvesek voltak a mi postahivatalaink a multban. Naivsággal párosult ügyességgel adtak utbaigazítást mindenkinék, kik a postágyekben a hivatalhoz fordultak. Előfordult, hogy a posta, mely 1810-ben 60 állomásra „mozgott” szekerek, taligán s egyéb alkalmatosságon, gyakran és sokat késett. A posta ezt így indokolta. Az érdemes közönség panasza illő tisztelettel jelentjük, hogy a városokban a postaszekérben nagy a hiány. A polgárság fél a postának szekerét adni, mert támadásnak van kitéve. Pénzt és pakkokat taligán küldeni nem lehet s így néhanapján több 24 órán át várakozni kell. A közönség utak nem valami csinos állapotban vannak. A közönség nem gondolják az utat, s a lovakat csak kinnal lehet hajtani. Sok vergődés után egyik postahivatalról a másikkra átlag 5—6 napon lehet levelet kapni. A válasz 5—6 napot igényel. A posta 4 óra alatt három mérföldet szalad, s 2—3 lóval kell bajlódni. A postakocsinak nagy a lónak pihenése is nagyon szükséges. Előbbi éltelt-italt, többi abrakot veszen magához. (De néha a kocsis többet vett be az italtól a kelleténél s ez okból is késett a posta). A levelezésekre a postahivataltól érdekes adatokat tudunk. Legtöbbet leveleztek: a kereskedők, azután prókátorok, alsóbbrendű, honorátorok, katonák, deákemberek, s mesteremberek, mesterlegények, végül a városi és falusi köznép. A kereskedő átlag hetenként 12, a prókátor 5, a többi 3, a köznép 2 levelet ír. A lakosság jó része nem levelez. A kereskedők csinálják a nagy postát. Velük gyűlik a legtöbb baj. A bérmentetlen levelek száma százhál 80, a bérmentes 20, az ajánlott levelek 10, hivatalos levelezés 4—5 százalék. Visszajött levél az elmentnek 70 százalék. Ennek oka az, hogy a bérmentetlen levelet nem szívesen fogadják. Végül a gyorsaságra tudjuk, hogy egy óra alatt szaladt a levélpost 1/2, a stáéta 2, extra-posta 1/2, kurir-posta 3/4, gyorskocsi 4, a kiáltó-posta 40 német mérföldet.

IRODALOM.

Hankó Elemér tisztelettel kéri mindazokat, kiknél *Inkongnitóban és egyéb elbeszélések* című kötetére előfizetési iven vannak, hogy azokat — még az esetben is, ha előfizetők nem jelentkeznének címére — mielőbb megküldeni szíveskedjenek.

Magyar képeskönyvek. Azok a művelt gondos szülők, akik már zsenge koru gyermekeik szellemi nevelésére is nagy súlyt fektetnek, csak pár év előtt is nagyon meg voltak akadva, ha „Képes Könyveket” akartak venni kis gyermekeiknek. A magyar könyv-piaconak ugyanis föltötte kevés ilyen eredeti képeskönyve volt: a németországi, vagy bécsi lithográfusok elárasztották a magyar könyvkereskedelmet olcsó és silány reprodukciókkal, a melyek részint szöveg nélkül kerültek forgalomba vagy ha egyik-másik kiadó iratott is hozzájuk csekély összegért magyar szöveget, maga a kép idegen szellemű, idegen eredetű volt, valamint hogy

a régi falak mellett a repkény oly vastag és erős volt, hogy egy ügyes fiu könnyen felmászhatott rajtuk és Tommi elhatározta, hogy ha fel tud rajtuk menni, felmegy és benéz az ablakokon.

Ezt a szándékát minden nehézség nélkül végrehajtotta. Képes volt az egyik ablak ramáját megfogni és benézni. Az ablak egyik üvege el volt törve és azon jól beláthatott és éppen akkor a hold hideg fénynyének egy sávját a padozatra vetette.

A Tommy arca elcsappadt és hangja szutgássá változott, mert elbeszélte, hogy a holdvilága egy hosszú egyenes alakra esett valami csomagon fektüve, mely olyan volt mintha valaha ágyammal lett volna és hogy az a megvilágított arc mily mozdulatlan és fehér volt és ő látta, hogy az az arc a sir Russell arca volt.

Florence felemelte a két kezét, mintha valami borzadalmas képet akart volna kizárni.

— Tommi — Tommi, bizonyos vagy róla — teljesen bizonyos? — kérde lady Vale.

— Teljesen bizonyos, mylady! — válaszolá Tommi, vaczogó fogakkal. Én gyakran láttam sir Russellt és ő mindig nyájasan beszélt hozzám. Bár ne ő lett volna — én azt kívánom! De én az ő arcát láttam — és tudom, hogy nem tévedtem, mert jól ösmernem őt.

— És a ruhái — milyenek voltak?

— Fekete kabát és fehéring, a milyent az urak este viselnek — válaszolá Tommi — ugyan olyan milyent sir Russell viselt midőn —

— Grainger — mondá lady Vale — rögtön a malomhoz kell küldenünk. Keresse fel Kingstont urat és egy rendőrt és maga is jöjjön egy vagy két emberrel. — Ezt a dolgot egy órai haladék nélkül meg kell vizsgálni. Ez borzasztó — borzasztó! Nem tudom elhinni. Florence, hova megy?

— Ruhát változtatni — volt a válasz. És is velük megyek.

idegen volt az egész könyv is, mivel külföldön készült, — s még a magyar szöveget is ott nyomták bele. A gyermek-irodalom e nagy hiányát egyezsre és ugyancsak alaposan pótolta ez idén a „Magyar Kereskedelmi Közlöny” kiadói hivatala, mely karácsonyra nem kevesebb, mint 30 különféle nagyságu és alaku képeskönyvvel kedvesedik az aprósszetteknek. A könyvek mindegyik lapján ott ékeskedik ez a fölirat: „Honi ipar”, s ez nem reklám hanem örömdetes igazság. Hazai művészek festették egytől-egyig a remek szép, színes képeket, melyek mindegyike egy-egy kis világot tár föl a képekért rajongó kicsikék előtt, s végre tőlük metszett magyar-ság, naiv és mégi ötletes gyerek-keddy csap felénk a csengő-bongó kis versekből, melyek Zsigány Árpád költői vénáját dicsérik. Ez a nevezetes és hazafias vállalkozás tehát minden esetre figyelemre és pártolásra érdemes: nem csak azért, mert nagy pedagógiai fontossága van, mivel magyar szellemben, magyar szívekben fogant, szóval és művészetilek oktatja gyermekeinket, hanem azért is, mert kizárólag Magyarországon készült és a „magyar ipar” diadalát hirdeti a bécsi portékával szemben. Mind a két ok elég fontos arra, hogy a magyar közönség méltányolja a „Magyar Kereskedelmi Közlöny” kiadói hivatalának ezt a dicséretes törekvését, és pártfogásával buzditja a szép szándékainak további kifejtésére. Rendelhetni belőle Bpest Károly-körút 9. sz.

SZÍNHÁZ.

A „Halálos esőnd” Echegaray legújabb nagyhirű drámája csütörtökön kerül színre.

Pillangó kisasszony holnap kerül színre. Zólyomi Dezső verses prologusát ezutal is T. Halmi Margit mondja el. Az előadást „Egy kis vihar”-al kezdik, melyben Megyeri a férjét és T. Halmi Margit a feleségét játssza. A „Pillangó kisasszony” után Murger pompás kis vigjátékával a „8-ik pont”-tal fejezik be az estét. Ebben Megyeri, T. Halmi, Dezséri és Hegedűs Szerafin lesznek a szereplők.

Boccaccio, Touffé rég nem adott kitűnő operettje szombaton új betanulással kerül színre.

engedetlenségre való egyenes felhívásban és gyűlöltre szításban *bűnösnek* mondták ki.

Elnök felszólítja Dániel Lajos kir. ügyészt a büntetésre vonatkozó proposíciójának megtételére. Az ügyész kérte, hogy vádlott bíróság is bűnösnek mondassék ki, s a btkv. 172. § 1 és 2-ik szakaszában írt alkotmány és törvény elleni igazítás büntetésben a btkv 95 és 96 §-sa figyelembe vételével szabassék ki rá a büntetés; indítványozza továbbá, hogy a Carte de aur összes példányai elkoboztassanak. Enyhítő és súlyosító körülményeket nem kíván felhozni. Az enyhítő körülmények felsorolásával Pacatianu vádlott Ilea György védőjét bizza meg, ki a tegnap elutazott Bredicsán védő helyett magára vállalta a védelmet. A védelem enyhítő körülményként felhozza a vádlott jóhiszeműségét, továbbá azt, hogy történeti (?) művét a művelt közönség számára írta, mely fejlett judiciumnál fogva azt fogadja el a mit jónak és helyesnek tart.

Felhozza továbbá azt, hogy a könyvet nem nagyon terjesztették s a kinyomott 1000 példányból csak 200 fogyott el. Az elkobozást nem tartja helyesnek, azt ajánlja, hogy csak az inkriminált részek koboztassanak el, a mit kiszakítás által — tekintve az inkriminált részek csekély számát — könnyen elérhetőnek vél. Kéri, hogy védenézet a törvény adta legenyhébb büntetésben marasztalják el.

A bíróság azután visszavonult ítélethozatalra, melyet 11 órakor hirdetett ki br. Szentkereszti Zsigmond elnök a következőben:

Vádlott Pacatianu V. Tódor, lapszerkesztőt, a Cartea de Aur szerzőjét a bíróság az esküdtek verdiktje alapján szintén bűnösnek mondja ki s btkv 172. §. 1. és 2. pontjába, továbbá a btkv 173. §. 1. pontjába ütköző vétsége miatt (alkotmány és törvényellenes igazítás) a 95, 96 és 98 §. szakaszok figyelembe vételével a 91. §. alkalmazásával össz büntetésépp 8 havi államfogházra mint fő és 400 kor. pénz, mint mellék büntetésre ítéli, mely behajthatatlanság esetén további 20 napi államfogházra változtatható el. Elmarasztalja továbbra az összes felmerült perköltségek (1587 kor. 57 fill.) megfizetésére.

Az ítéletben a vádlott nem nyugodott meg. Védője semmiségi panaszszal élt.

— **Határkonfliktus.** Az utóbbi napokban három kovásznai juhász a magyar határon átkelve, romániai területre lépett. Nagy három kilométernyire hagyták el a határt, a mikor romániai határőrök lövésekkel támadtak a juhászokra, kik közül az egyik nyomban holtan került el. A szolgabíró távirati jelentésére a külügyminiszter felhívta a román kormányt a vizsgálóbíró megindítására. Erre a romániai vizsgálóbíró szükséges segédlettel, a helyszínen megjelent s a magyar részről is megindult a törvényszéki vizsgálat, melynek eredményét a legnagyobb kíváncsisággal várják a vidéken.

— **A korcsolyázó egyület** sétatéri jégpályáján holnap reggeltől korcsolyázni lehet. Ha az idő engedi, úgy még e héten a hivatalos megnyitást a hirdető oszlopokra kitűzött zászlócskák fogják jelölni. Intézkedés történt, hogy a honvéd zenekar hetenként három alkalommal zenéljen. Estélyek villanyfény mellett naponként délután 5 órától 7 óráig rendezetnek.

— **A kolozsvári piac decentralizálása.** A kolozsvári élelmi piacnak a különböző pontokon való megosztása érdekében nyilvánul óhajtat. Szükséges volna az egy majorságot, zöldséget, kenyér és tejterméket szóval a konyha részére megkívántató kellékek számára város részenként kényűben legyenek piacok. Így a monostor utca vidékén, a Hunyadi téren kellene élelmi piac kijelöléséről gondoskodni. Általában lehetővé kellene tenni, hogy minden város rész közönsége kényűben megkaphasson a konyha ellátására szükséges minden kelléket.

— **Exklívó.** Fazakas József kolozsvári nyugalmazott tanítóképző intézeti tanár kívánának *Fazakas Idának* tegnappelt esküdtét örök hűségét Gál Ferencz év. ref. lelkes Zselicz-Kisfaludról. A kolozsvári anyakönyvi hivatalnál lefolyt házassági kötésnél tanúk voltak Gál Gyula Budapestről és Barabás Jenő tanár Székelyudvarhelyről.

— **Hidelve és Széchenyi téri átjáró hid.** Az alsó város és hidelve népe nagy kerülőt kénytelen megtenni naponta, ha a vasúti pályaházhoz akar eljutni. Kikerülni a Széchenyi térre és a vashidon és Ferencz József uton végig 10—15 perc idővesztést jelent. Kolozsvár város ezen segíteni akart már tíz év előtt oly kép, hogy a mai Rudolf és Árpád utcák összekapcsolásával a Nagy-Szamoson át egy gyalog és szekér közlekedésre alkalmas vashid építését tervezte. Ugyan akkor a város telket is sajátított ki erre a célra. A lakosság több ízben sürgette a hidat. Küldöttségek és kérelmek útján fordultak a tanácshoz a törvényhatóságokhoz. Am de a város anyagi erejét egyéb alkottások úgy kimerítették, hogy hosszú időre le vette e hid kérdését napirendről. A lakosság most a szükség sürgető hatása alatt még is foglalkozik e hid kérdésével. Többen kijelentették, hogy egyelőre beérné egy gyalog hiddal is, mely a jövő-moét közönség számára az átjárást lehetővé tegye. A szekérrel, vagy kocsival közlekedők megtehetik a kerülőt a távolabb levő szekér hidakon. E tárgyakon közelebről érkekezletre fognak összejönni az érdekeltek és megbeszélnek a módozatokat.

— **Hírlapírók az esküdtszéken.** A nagy érdeklődést felvert „Carte de aur” tárgyalásán az esküdtszéki terem padosorai zsufolással megteltek hallgatókkal. Az érdeklődők elfoglalták a két első padot is, a melyet ha nagy kényelmetlenséggel bár, de — jobb híjján — mégis használtak eddig a

hírlapírók. Így történt aztán, hogy a laputódítókat kiszorultak helyekből és szűk, szorongó, a közönség sorai között ékelten helyen teljesítették feladatukat. Felhívjuk br. *Szentkereszti Zsigmond* törv. elnök szives figyelmét erre a körülményre és kérjük ténne szigorú intézkedést, hogy a teremszolgák, ha a két első padot nem is, de bár az egyiket tartsák fel az igazolt hírlapírók számára.

— **Ezüstlakodalom.** *Felszeghy Dezső*, az ismert nevű poéta tegnap ünnepelte házasságának 25 éves fordulóját Kolozsvárt köztisztvisletben álló nejevel, zeykfalvi *Zeyk Janka* urasszonnyal. — Az ezüstlakodalom szűk családi körben folyt le.

— **Kinevezés.** Az igazságügyminiszter Dobai Albert marosvásárhelyi ítélőtáblai bíró-t a marosvásárhelyi ügyvédvizsgáló bizottság helyettes elnökévé és dr. Schusztér Rudolff marosvásárhelyi ítélőtáblai elnök titkárt ugyanezen bizottság tagjává az 1902. év tartamára, Gedeon Emil samosújvári orsz. feyigintézet ellenőrt a soproni orsz. feyigintézethez igazgatóvá nevezte ki.

— **A bpesti Nemzeti Múzeum jubileuma.** A magyar Nemzeti Múzeum százéves jubileum-ünnepén a király képviselőtében József Ágost főherczeg jelenik meg. A főudvarmesteri hivatal ő folsége elhatározásáról már értesítette a közoktatásügyi minisztert, illetőleg a Nemzeti Múzeum igazgatóságát. A királyi figyelem megnyilatkozása anyival értékesebb, mert a király képviselője unokája József nádornak, a Nemzeti Múzeum megteremtőjének. A király képviselője részt vesz a november 26-iki díszgyűlésen. A főherczeget a múzeum lépcsőcsarnokában Wlasics Gyula közoktatásügyi miniszter, Szalay Imre, a Nemzeti Múzeum igazgatója és a Múzeum igazgatói-rei fogadják és föl kísérik díszterembe, a hol az az udvari páholyban fog helyet foglalni. József Ágost belépésekor a budai dalárda rázendíti a „Királyhimnusz”-t, mire megkezdődik ez ünnepi díszgyűlés.

— **Megfúladt a füstben.** Háromszék-megyében Bodolán egész külön utcát alkotnak a cigányok tudvalevőleg a kik földből készült „putrikban” laknak. Tűzél helyek a putri egyik szögletében a földön van, a honnan egy fél méter magasságú tölcser alakú tapasztott sövény nyulik ki a szabad ég alá. Ez képezi a kéményt, melyen keresztül az ég is látható. Nagy hidegek alkalmával úgy védekeznek, hogy lefekvéskor kívülről a sövénykéményt tetejét befödik. Ha éjjel fűtni kell, akkor megint szabadba teszik a fűstkivezető csövet. Folyó hó 21-én éjjel a már ismertett módon fűdte be Szupczere Tódor kéményét. A putriban Tódor nejevel és három kis gyermekével lakott. Éjjel után egy órakor, a szomszéd lakók vásárra mentek Brassóba, mikor a csigány lakása előtt elhaladtak, az onnan kitűdülő füst és láng felűnt nekik. Benéztek a putriba, a hol földig tele volt a vískő, nehéz fűsttel. Az anya és három gyereke a földön aludt, míg az az apa egy magas deszkapadon teljesen eszméletlen állapotban. A fűstből az egész családot kivitték a szabadba, a hol azonnal hozzákezdtek az élesztési kísérlethez. A földön alvó anyát és gyermekeit sikerült is nagy fáradsággal megmenteni az életnek, de a családapa már halott volt. Valószínű, hogy a primitív kémény okozta a szegény cigány halálát.

— **Teleki Mihály levele.** Darnay Kálmán muzeumának kéziratgyűjteménye egy eddig kiadatlan levelehez jutott a langeszú kancellárnak, Teleki Mihálynak. Tudvalevőleg a nagytudás fejedelem, Apafi Mihály keveset törte fejét az ország kormányzásán, hanem kedvteléseinek élvez, Erdélyországsorsát Teleki Mihály és az okos fejedelem asszony (Bornemisza Anna) együtt intézték, legfeljebb némely dologról a befentes Nalaniczinak volt tudomása. E körülményt bizonyítja az alábbi érdekes levél is:

(Kívül.)
Méltóságos Bornemisza Anna, Erdély fejedelem asszonynak, ő nagyságának, nekem jó kegyelmes asszonynomnak kezébe.

„Nekem jó kegyelmes asszonynom. Tökölly uram az esztén megérkezék az határról. A németh, ki ere jött az százból, hihető értékre eset volt menetelek. Olyan hirt is hoztak ide, hogy az németh vissza menne által az Tiszán többségisnek jöveleteig. Ugy látom, az Szerdárnak az az akaratja, míg ezt a várat meg nem vesszük vagy fel nem adgyuk, innet el ne megyünk.

Mint leszen az dolog. Nagyságodat alázatosan tudósítom. Az négyünk levelet Nagyságod kérem Naláci uramon kívül Nagyságod másál ne közölje.

Datum im Varad Olasi, 22 Septembri 1689.
Nagyságod alázatosan méltatlan szolgálja

Teleki Mihály s. k.

— **Bécs hódelata a pápának.** Bécsből jelentik, hogy a községtanács ülésén a tanács azt a javaslatot terjesztette elő, hogy Bécs városa 25000 kor. költségen veressen arany, ezüst és pronz emlékérmeket a pápa jubileuma alkalmából s a pápának szánt ajándékokkal együtt az arany emlékérmét is küldjék el karácsonykor. A szocialista Reumonn hevesen ellenzte az indítványt és utalt a sanyaru viszonyokra, amelyek nem engedik meg, hogy a város így célra 25.000 koronát költsön, de a többség megszavazta a javaslatot.

— **Harminez ember halála.** Szombaton éjjel a brailai kikötőben egy munkásokat szállító bárka léket kapott és azonnal elsüllyedt. A vészjelzésre a kikötőben állomásozó hajók segítségére siettek ugyan a bárkának, de a nagy sötétség és a beállott fejtettség miatt annyira megrehezült a mentési munkálat, hogy csupán öt férfit és egy nőt tudtak már a habok közül kimenteni. A tűstűt megindított vizsgálat kiderítette, hogy a megmenekülteken kívül még *harminez munkás volt a hajón, kik mindannyian a halálukban lettek haláluk.*

— **A modern színész.** Ma már nincs úgy, mint régen, amikor éhesen vándorolt a komédiás városról-városra. A modern színész különvonaton robog és külön hajón vitorlázik, ha a time is money elve szerint ki van számítva minden perze. Ennek érdekes példáját adja Henry Yrving, a britiek legnagyobb művésze. Most, hogy a német császár meglátogatta királyi barátját Angliában, VII. Edvard király szerette volna bemutatni vendégének a nagy angol művész játékát. A ki-

rály óhaja parancs. Ám a dolog nem volt egyszerű, mint hinnék. Yrving jelenleg művészi körön van s épen Dublinben játszik, ami 1200 kilométernyire esik Sandringham várostól, ahol Edvard király vendégét fogadta. De már azért sem lehetett el Yrving a a truppijától, mert óriási összeg kötötte az impressáriójához. Hanem hát a király látni akarta őt és erre az impressáriónak is engedni kellett s adott is Yrvingnek 30 — órai szabadságot. Ennyi idő alatt kellett a művészek megtennie az 1200 kilométeres utat oda és vissza, sőt játszanía is kellett ez idő alatt. A művész — hála a modern technika vívmányainak — a 30 órával bususan ki tudott jönni. Hanem az udvarias vasúti- és hajórásaságok a leggyorsabb különvonatot és különhajtót bocsátottak a rendelkezésére, még pedig — díjtalanul.

— **Az olasz borok vegyvizsgálata.**

A trieszti Piccolo nyomán egy estilap azt írta, hogy a magyar kormány azt a rendeletét, a melyben szigorúan megkövetelték, hogy az olaszországi származású borokat a nagykereskedők vegyileg vizsgáltsassák meg, az olasz kormány erőlyes közvetítése folytán felfüggesztik. Mint illetékes helyen értesülünk, a magyar kormány ilyen rendeletet nem adott ki, azt tehát fel sem lehetett függesztetni. Kiadott azonban a kormány még a mult augusztus hóban egy olyan rendeletet, a melynek értelmében a vámkézelés alkalmával a nagyobb küldeeményekből minták vétetnek oly célból, hogy ezek a minták a fiu-meai állami vegyikísérletezés tárgyává tészenek. Ez a rendelet, mivel a vámhivataloknak az általános szemle megejthetése céljából nemcsak jogukban, de kötelességükben is áll a tartályok felnyitattása, a kérdéses borok vámkézelése semmi befolyással nem bír s jelenleg is fennáll.

— **A szárazság következményei Ausztráliában.** Ausztráliát az utóbbi időben súlyos csapások érték. Az évekig tartó szárazság elpusztította a fűvet és a talajt egészen kopárá tette. A déli államokban iszonyu viharok dultak, melyek óriási portömegeket kaptak fel és vitek a tenger felé, egész nagy területeket sivataggá változtattak. A levegő a felkavart portól, mint az ottani lapok tudósítói leírják, olyan sűrű és sárga lett, „mint a hórseleves”. Több városban a porfelhők órák hosszágú teljes sötétséget okoztak, az emberek kivétel nélkül a házukba menekültek és nem mertek kimozdulni, míg a por el nem oszlott. Több vasúti vonalon a vágányokra rakodott homokbuczkák a közlekedést teljesen megakasztották. Hasztalan kísértették meg le-tisztítani a vágányokat, a meg-megujuló vihar újra befedte és a vonatok nem közlekedhettek mindaddig, míg a vihar teljesen el nem mult, Deniliql várost a vihar egészen sűrű porfelhőbe burkolta és amikor a szél elült, a lakosságnak kárpótásul-gyönyörű látványban volt része. A napsugarak a felsőbb rétegekben szállingózó finom portamokon megtörték és az egész légkör rózsaszínű fényben csillogott. A viharok után a levegő mindenütt gyorsan lehült, de a szél, bár nyugot felől jött, a várva-várt esőt még nem hozta.

— **Tisztek és polgárok.** Párisból jelentik, hogy egy mulatóhelyen polgári ruhába öltözött katonatisztek és a többi közönség között verekedés volt, a melyek folyamán több ember megsebesült. A verekedésre az adott okot, hogy a katonatiszték lepiszszegtek egy énekest, a ki dalai refrénjében a hadsereget gunyolta. A rendőrség kénytelen volt közbelépni és a rendet helyreállítani. Az előadás végén tüntetések voltak részint a hadsereg mellett, részint ellene, de a rendőrség véget vetett s tüntetésnek.

— **Úszó menyasszonyok.** Mikor mi nálunk háztűznözbe megyen a legény, bizony kiokumálja, kitudni igyekszik, milyen is az a lány, kit elvenni óhaj. Tud-e jól kenyeret dagasztani, pogácsát sütni, disznót hizlalni, krumplit kapálni stb. Hát bizony másut is megnézik, mit tud az asszony. A Rhodes mellett fekvő Himla-szigetek legényei például el nem vessik a lányt, míg meg nem győződtek róla, tud-e jól uszni, a tenger vizének, fenekének mélyére bukni, lent maradván mint a buvár. A lakodalom is csak akkor tartható meg, ha a lány előzőleg bizonyos meghatározott mennyiségű spongyát hozott fel a víz színére, mindegyikét más-más mélységű vízből. Nagy értéke van ott a jó uszónak, a jó buvárnak, spongyahalászatból élven az ottani lakosság.

Multságok.

A kolozsvári izr. nőegylet idei első kö-tökéjét *Neuberger Zsigmond*né házánál (Ferencz József ut 15.) f. hó 29-én szombaton rendezi. A kötökn, mely este 8 órakor kezdődik, vendégeket szivesen látnak.

A *dési jótékony célú nőegylet* „Erzsébet” leányárvaháza javára 1902. évi december hó 6-án a vármegyeház dísztermében tánczal egybekötött zártkörű közvacsorát rendez.

Gyászrovat.

Alólirottak a sziv legmélyebb fájdalommal tudatják, hogy a szerető jó gyermek, testvér, jegyes, unoka és rokon dr. *Molnár Sándor* gyakorló orvos 32 éves korában Budapestben, folyó évi november hó 23-án déli 12 órakor szívszélhűdésben meghalt. A drága halott hült tetemei rövid ima után Kolozsvárra fognak szállítani és itten a köztemetőben levő halottas csarnokból, folyó hó 27-én, csütörtökön délelőtt 11 órakor, az unitárius egyház szertartása szerint örök nyugalomra helyeztetni. Áldás emlékére, béke poraira! Kolozsvárt. 1902. november 24. Molnár Sándor ügyvéd és neje Benel Berta, mint bánatos szülők. Molnár Paulin és férje dr. Rohonczy Lajos, s gyermekük Mariska, dr. Molnár Jenő ügyvéd és neje Molnár Margit s gyermekeik: Margit és Jenő, mint testvérek, sógor és sógornő, Papanek Irén, mint jegyese. Id. Benel János, mint nagyatyja.

Nagy részvét mellett helytek vasárnap örök nyugalomra a Mándoki Barkó Ferencznét. Az elhunytat gyászolják: Kulini Nagy Flóra, Kulini Nagy Jolán,

férje Jancsó Lajos és gyermekei, mint testvéreknek gyermekei. Kisbeteleheni dr. Bojta József és családja; Hanko Veres Károly és neje Bojta Mariska; dr. Matusovszky András, neje Bojta Ilona és gyermekei. Zuna Gyula, neje Hein Róza és gyermekei, mint sógorai és sógornői.

*

Felsőváry *Vincze* Dániel ny. főisk. tanár és missionárius lelkész Dévny meghalt.

LEGUJABB.

Az „Ellenzék” táviratai, telefontudósítás és sürgönylevelei.

Alaptalan támadás.

Gyergyó-Szent-Miklós, nov. 25.

Lőrincz Vilmos gyergyóalfalusi jegyző és társai ellen egyik budapesti esti lapban intézett támadás alaptalan, mert a 30,000 korona kamat nélkül kölcsön és nem segélyösszeg, november 8-án érkezett a gyergyó-szent-miklói szolgabíróshoz és 16-án értesítették a képviselőtestületet a pénz megérkezéről. A visszafizetésért felelős képviselőtestület a kölcsönök mikénti ki-osztását e hó 19-étől tárgyalja addig a pénz a főszolgabírónál van.

Petőfi barátja.

Budapest, nov. 25.

Kevesen vannak immár életben azok közül, a kik Petőfi küzdelmes ifju korának szemtanúi voltak. S még kevesebben, kik az ifju Petőfi barátságával dicsekedhettek. Ez utóbbiak közül hunyt el az egyik folyó hó 21-én Pápan, szentgyörgyi Puzdor Gyula személyében. A szentgyörgyi Puzdorok egyike a legrégibb nemes magyar családoknak. Egyik ősiük Mátyás király alatt Szebenben királybíró volt. A Jagellók idejéből származó nemesi oklevélük a miniatűr festészetnek valódi remeke és e nemből a ritkaságok közé tartozik. Az eredetileg szász származású család a 17-ik században került a Dunántulra, a hol Veszprémmegyében telepedtek le és százakon át gazdag magyar földesurak voltak. A 79 éves korában elhunyt Puzdor Gyula 1842-ben, midőn Petőfi Károlyvárosból a katonaságtól 9 napra pápára került, a kollégium növendéke volt. Nevelője, helyesebben mentora, a későbbi jeles filozófus Domanovszky Sándor révén ismerkedett meg Petőfivel. A szintén verselgető fiatal Puzdor boldognak érezte magát, ha a már akkor is elismert poétai tehetségű Petőfi társaságában lehetett. Petőfi gyakori és szívesen látott vendége volt Puzdoroknak s nem egy ismert költeménye született meg e kedves korban. Midőn Petőfi rajongó lelke vágyát követve 1843-ban Pozsonyba indult, a fiatal Puzdor volt az, ki a városból kikísérte s a gyalogszerrel induló Petőfit — hideg téli idő lévén, jó kívánatain kívül téli kabátjával is megajándékozva, bocsátotta utnak. A Pápan köztisztvisletnek örvendett öreg ur, ki szerencsétlen családi körülmények folytán hatalmas vagyonát (nagy birtokát, az ajkai kőszénbányát) egészen elvesztette, mindenkor büszkén és boldogan emlékezett meg Petőfivel való barátságáról. Puzdor Gyulát 23-án kísérték örök nyugalomra. Tetemésén a város egész intelligenciája jelen volt.

A szalontai mandátum.

Budapest, nov. 25.

Még elsem hantolták Balogh László tetemét, máris annyi az áspírás a szalontai mandátumra, hogy válogathatnak bennük a szalontai polgárok.

Az országos függetlenségi és 48-as párt régi képviselői Polonyi Gézának szeretnék juttatni a szalontai mandátumot, mert nagy szükségük van rá a parlamentben.

A párt fiatalabb tagjai azonban Dienes Márton, a független Magyarországi szerkesztőjét óhajtják.

A szalontai Függetlenségi párt Csorvássy István ottani tekintélyes ügyvédet lépteti fel, ki mindig erős harczosa volt a függetlenségi eszmének.

N.-Váradról pedig azt jelentik, hogy Halász Lajos és dr. Várady Zsigmond szintén áspírnak rá.

Országgyűlés.

Budapest, nov. 25.

A képviselőház mai ülésén is Nesi Pál mentelmi ügyét tárgyalták. Az első szónok Vázsonyi Vilmos volt, a ki Nesi Pál mellett beszélt hatással.

Ezután *Bartha* Miklós kezdett beszélni.

Tudomása szerint sem a szabadelvű párt nem csinált ez ügyből párt kérdést sem a kormány nem csinált kabinet kérdést. Reménye van tehát, hogy a képviselők hitük és meggyőződésük szerint fognak szavazni.

Bartha azt veszi fejtegetése alapjául, hogy indítható-e a Nesi ügyben bármely hivatalos büntető eljárás.

Ha így teszik a kérdést a mentelmi bizottsághoz, bizonyára azt feleli, nincs joga ehez. (Helyes a szélsőbalon.)

Igaza van Vázsonyinak, de a bizottság rosszul értette dolgát. A több-

ség javaslata tehát rossz, mert itt nem áll, hogy a mentelmi jog meg nem sértegett.

Am a kisebbség javaslata sem helyes, mert megtorlásnak helye nincs, hiszen az előbbi hasonló esetekből világos, hogy a katonaság eljárásában jóhiszeműség volt. A mentelmi jogra a képviselőknak a képviselőház souverainitásának megóvása végett kell ügyelni. (Élénk helyeslés balfelől.)

A mentelmi jognak mindenre ki kell terjeszkednie, mi a képviselő politikai függetlenségét bármiféle befolyásolhatja. (Ugy van.)

Bizonyos korrupt természetű, sötét felfogások most is kísértének, úgy a politikában, mint az udvarnál (zajos ugyan.) Ugy látszik a császári hatalom ma is hajlandó ráfékúdni a nemzetre. (Ugy van.) Sehöl a világon nincs olyan megdöbbsentő bürokrácia, mint nálunk.

Láthatjuk, hogy hány száz ezer ember sorsa van a kormány kezében és Hódossy mégis keres módot arra, hogy mikép lehet biztosítani a végrehajtó hatalom integritását. (Tetszés.)

Ha a képviselőház függetlenségét nem őriznék a mentelmi joggal, akkor a hatalom vasveszeje gyakran suhogott volna a hátunkon.

Híába rázza a fejét a tisztelt honvédelmi miniszter ur.

Őn nem hiszi, de az ország elhiszi.

Zajos helyeslés és tetszés a baloldalon.

Felkiáltások:

Le is süjtött volna a vas vessző.

Bartha Miklós folytatja:

A bíróságnak ki kell kérni a képviselőt. Hát a katonai bíróságnak miért nem kell, holott nem jogászokból áll.

Fehérváry: Hát csak a jogászoknak van eszük?

Zajos ellentmondás a baloldalon és tiltakozás.

Bartha Miklós: A jogi szakdolgozatban a jogásznak többérzéke van, mint a katonának, a ki különben is feltétlen lekötöttségben van föllebbvalóival szemben.

Zajos tetszés és taps.

Minél több tartalékos tiszt kellene a Házban, hogy megbíráshassák a katonai dolgokat, a vezérkar működését.

Fehérváry: Azt nem bírálhatja.

Oriási derűlttség és abczug.

Bartha Miklós: A képviselőnek meggyőződését kivinni az országba, a népbe, nemcsak joga, hanem kötelessége.

Tetszés.

Fehérváry a fejét rázza.

Bartha: Hogy a képviselő működése nem ér véget a Házban, bizonyítja maga a miniszter.

Hát a tisztelt honvédelmi miniszter ur nem utazik Temesvárra választói közzé?

Nem vesz-e részt banketteken?

Fehérváry: De nem bujtogatok.

Zajos derűlttség.

Barta Miklós: Az emberiségnek nem azok tettek soha szolgálatot, a kik a keresztet mellükben hordják, hanem, a kik a keresztet meghaltak.

Tetszés.

És mind azokat, a kik a haladásnak szolgálatot tettek, bujtogatóknak nevezték.

Nagy tetszés.

Határozati javaslatot nyújt be.

Utassassék a honvédelmi miniszter, tegyen lépéseket, hogy a katonai bíróság kérje a Háztól a Nesi Pál mentelmi jogának felfüggesztését.

Főszerkesztő:

BARTHA MIKLÓS.

Felolós szerkesztő és lap tulajdonos:

MAGYARI MIHÁLY.

Nyilttér.)*

—

Nyilatkozat.

Az „Ellenzék” f. évi november hó 22-én megjelent számának nyiltterében Mihály Móritz aláírásával egy személyemet mélyen sértő és jellememet megrálgalmazó cikk jelent meg.

Miután méltóságomon alólinak tartom ezen „koholmányra” — mely csak a kenyeri irigységnek a megnyilatkozása — Mihály Móritznak a megérdem

HIRDETÉSEK

A LEGOLCSÓBB
ÁRBANFELVÉTT TNEK E LAP
KIADÓ-HIVATALÁBAN.

Uj női divat terem.

Van szerencsém a nagyérdemű hölgyközönség tudomására hozni, hogy Kolozsvárt, Mátyás király-tér 10 sz. alatt egy

női divattermet
nyitottam.

Elvállalok mindennemű angol és francia ruhák u. m. estélyi és bál toillettek, utcaizai és lovagló ruhák, valamint kabátok és gallérok és mind-n e szakba vágó munkák elkészítését jutányos árbán.

Mint hogy gyakorlati képzettségemet Budapest, Bécs és Berlin legelőkelőbb szalonjaiban nyertem, valamint a szabászatban való kiképzésem a világhírű „Szabó Akadémián” Berlinben; abban a szerencsés helyzetben vagyok, hogy t. megrendelőim legkényesebb ízlését is kielégíthetem.

A n. érdemű hölgyközönség partfogását kérve, egyben értésére adni bátorkodom, hogy a szabászat minden ágában akadémiai szisztema szerint oktatást adok.

Kitűnő tisztelettel

INKEI (Indig) MIHÁLY

női szabó. 1124. 19—20.

Vidám Perczek

HORY BÉLA

KÖNYVE

KAPHATÓ

AZ „ELLENZÉK”

KIADÓHIVATALÁBAN

ÁRA 2 KORONA * ÁRA 2 KORONA.

Schicht-Szappan

szarvas vagy kulcs

Legjobb, —
legkiadósabb és
azért a legolcsóbb
szappan. —

1167 11—40

Mindenütt kapható.

KOLOZSVARI

Takarékpénztár és Hitelbank

RESZVÉNYTARSASAG.

Alaptőkéje 1.200.000 korona teljesen befizetve.

Tartaléktőkéje 204.144 korona 89 fillér.

Betétek könyvekre, pénztárjegyekre és folyószámlákra K. 9.011.613-20

Irodák:

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz.

saját házában.

Betéteket előnyös feltételek mellett fogad el könyvekre vagy folyószámlára és azokat felmondás nélkül fizeti vissza.

Váltókat, utalványokat, checkeket és kisorsolt értékeket legolcsóbb feltételek mellett számítól le.

Jelzálogos kölcsönöket előnyös törlesztési módokat mellett nyújt kolozsvári házakra és földbirtokokra.

Előleget ad értékpapirokra, értékpapirokat, érmeiket legelőnyösebb árfolyamon vesz és elad saját és idegen számlára.

Zálogháza (bejárat a király-utca felől) délelőtt 8—12-ig, délután pedig 3—5-ig áll a közönség rendelkezésére és előleget ad ékszerre és ingóságokra.

Aruraktáraiban (a pályaudvar mellett) igen jutányosan és szakszerűen kezeli a betárolt árukat és azokra a legelőnyösebb feltételek mellett előleget ad. 74.88—*

Ugyanott

The Gresham Életbiztosító Társaság

Vezérigynöksége.

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 7. sz.

Nyomatott az „Ellenzék” könyvnyomdájában Kolozsvárt.

Telefonsz. 399.

A kenyérliszt fogyasztó közönség figyelmébe!

Telefonsz. 399.

A hét év óta feannálló és szolid alapokon vezetett üzletem t. vásárló közönsége előtt már rég bebizonyult tény és valóság, hogy az ország legjobb lisztjét, a legolcsóbb árbán nálam

STERN JÓZSEF lisztkereskedőnél, Wesselényi Miklós utca 12 szám alatt kaphatók.

Egy próba megrendelés elegendő, hogy erről bárki is meggyőződést szerezhesen. — Ugyanott a közönség kényelmére a legjutányosabban mindennemű finom minőségű fűszerárak is, valamint elsőrendű, kitűnő minőségű

TÜZIFA

waggon és ölszármra, vágottfa mászkáinkat házhoz szállítva, teljes méret és felelősség mellett kaphatók.

TÜZIFA

972. 28—30.

STERN JÓZSEF liszt, fűszer és fakeskedő.

Erdély egyedüli speciális kalap raktára.

Strasser Lajos

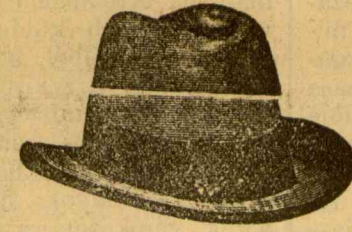
Főüzlet:

KOLOZSVÁRT.

Fiók-üzlet:

Wesselényi Miklós-utca 22. sz.

Egyetem-u. a New-Yorkkal szemben.

Kizárólagos raktár a leghiresebb bel- és külföldi kalapgyárakból.

Minden időnyre új modellek a legdusabb választékban.

Vidéki megrendeléseket pontosan eszközöl.

1060.

A nálam vett cylinder kalapok ingyen vasaltatnak.

31—50

Nagyságos asszonyom!

Tulhalmazott áruaktáram kényszerít hogy legujabb őszi és téli újdonságaimat melyen leszállított árakra b. figyelmébe ajánlom

Mosó bársony mtr. 59 kr.

„ mintázott 69—82 kr.

10.000 mtr. Tenniesz Flanel 17 1/2 19 kr.

Bársony flanel chiné mintás 39 kr.

200 mtr. 120 cm. széles Tiszta gyapju

Dämentüch és sima chottisch csikruha szövetek 95 kr.

Gloria selyem I. rendű minőség 60

cm. széles 52 kr.

1 vég 23 mtr. Lánczfonal vászon . 5.65 kr.

Leszabott Flanel alsó szoknya . . . 75 kr.

Mintákat ingyen és bérmentve helyben és vidékre.

Kiváló tisztelettel.

914. 38—x.

Herskovits J. Mór,

Unió-utca 6 szám.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület pénztári kezelésével megbízott bank.

Magyar Leszámitoló és Pénzváltóbank

erdélyrészi fiókosztálya

Kolozsvárt, Mátyás király-tér 29. szám.

(Bánffy palota.)

Befizetett részvénytőke 30 millió korona.

FOGLALKOZIK minden e bankszakmába vágó műveletekkel:

ELFOGAD BETÉTEKET takarékkönyvekre vagy folyószámlára. (Giroconto.)

ESZÁMITOL váltókat, sorsolt értékpapirokat, nyerevényeket.

KÖLCSÖNT nyújt értékpapirokra.

FOLYÓSZÁMLA-HITELT engedélyez értékpapir-fedezet mellett, mindenkor a pénzügyi viszonyaihoz alkalmazott előnyös kamattal számítva.

TÖRLESZTÉSESEK jelzálog kölcsönöket ad földbirtokra és bérházakra.

Az intézet különös súlyt fektet a következő üzletágakra:

KÜLEOLDI UTALVÁNYOK (Cheques) eladása és vétele.

3%-OS jelzálog sorsjegyek részleteladása a legelőnyösebb feltételek mellett.

ÉRTÉKPAPIROK, ércpénzek és külföldi pénznemek vétele és eladása a budapesti tőzsde napi jegyzései szerint.

MAGYAR KIR. OSZTÁLYSORSJEGYEK felárúsító helye.

Tőzsdei megbízások kivitele.

Szelvények díjmentes beváltása. Sorsjegyek ingyen utánnevezetnek.

Örzési letétek

(SAFE DEPOSITS) a közönség figyelmébe ajánlva, annak megtekintésére tisztelettel meghívja az érdeklődőket.

Üzleti órák d. e. 1/2—12-ig, d. u. 3—5-ig.

Az erdélyi ev. ref. egyházkerület pénztári kezelésével megbízott bank.

KOLOZSVÁRT.

Ajánlja az újabb időben gazdagodó és a legmodernebb anyagokkal díszített

KÖNYVNYOMDÁJÁT,

mely különösen alkalmas minden olyan nyomtatványok előállítására, melyeknek az izléses külső belbecsét is emelni van hivatva.

Deák F.-utca.

„ELLENZÉK” KÖNYVNYOMDA

Telefon 233.

De éppen olyan csinnal és lehető olcsó árbán készít mindennemű egyszerű nyomtatványokat is és ezeknek nemcsak csinos, hibátlan, hanem gyors előállítását is felelősséget vállal.

Vidéki megrendeléseket a legponosabban teljesít.

Telefon 233.

Egy tagosított 140 hold jó szántóból álló birtok

erdővel, szép uri lakással,

közel Bánffy-Hunyadhoz bérbe adó. Értekezhetni

Dr. Veress Lajosnál Kismező-u. 2. sz.

1—3

Hol lehet
Ellenzéket

kapni:

Ludas, Nagytőzsde, (Főter.)
Globus, (Főter.)
Gácsér Mariska, Szentegyház-utca.
Strahál Ferencz, (Bükel utód) Főter.
Flora Gyula, Széchenyi-tér.
Ámirás Bogdán, (Deák Ferencz-utca.)
Benke Dezső, (Kossuth Lajos-utca.)
Juhos László, (Egyetem-u.)
Baka József, (Árpád-utca.)
Végh Sándor, (Egyetem-u.)
Kriszoffer, (Ferencz József-u.)
Schwarcz, (Főter.)
Zsillinszki A. (Széchenyi-tér.) üzletében.

11—*

Erdélyrészi

Ingatlan és jelzálog forgalmi és adásvételi intézet

KOLOZSVÁRT, Sétátér-utca 6. sz.

Eszközöl törlesztéses kölcsönöket földbirtokra és bérházakra 10—50 év közötti időre 1000 koronától a legmagasabb összegig 4 1/2 százalékra.

Kölcsön eszközöléséhez bemutatandó, a hitre telekkönyvi kivonat és kataszteri birtokví másolat.

Levélbeli megkeresésekre azonnal vásároltatik.

Keresetnek Földbirtokok megvételre és bérletre.

Eladók. Nagyobb és kisebb földbirtokok, és házak.

Házasság közvetítés. Egy- a magassabb körkörös tartozó uri egyén által szigorú titoktartás mellett.

Előjegyzésben vannak 20—200 ezer koronáig hosszánál, előkelő családhoz tartozó nők.

Cím megmutatható fennelt intézetnél, a holis mindennemű felvilágosítás megadatik.

Jelentkezhetnek magasabb rangú állami és magán tisztviselők, földbirtokosok, független állású urak és katona tisztek.

1237 7—*

Világ-Panoráma

elsőrangú műintézet

Kolozsvárt, Szentegyház-utca 3 szám.

1902 november 23-tól november 29-ig.

Versailles.

Trianon.

Uj sorozat minden vasárnap.

Mindennap nyitva (vasár- és ünnepnapokon is) reggel 10-től 12-ig délután 2—10.

1182. 56—x. Az igazgatóság.